

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

Навчальна дисципліна

«Перекладознавчі дослідження у поліпарадигмальному та міждисциплінарному вимірах»

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
галузь знань	035—гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітня програма	035 Філологія (германські мови, література зарубіжних країн та перекладознавство)
вид дисципліни	вибірков
факультет	іноземних мов
Форма навчання	денна/ заочна

ПИСЬМОВИЙ ЗАЛІК

Письмове завдання:

Формат: письмове завдання, платформа Moodle, вид діяльності “есе” (відкрита відповідь).

Обсяг: відповідь на 4 рандомні питання.

Матеріал: весь зміст курсу.

Оцінювання: Максимальна кількість балів 400 (за кожну правильну відповідь 10 балів).

Тривалість написання— 80 хвилин.

Питання для письмової відповіді (обираються рандомізатором):

1. Скопос-теорія (Г. Фермеєр, К. Райсс): головні положення, переваги та недоліки. Поняття скопосу у перекладознавстві. Перекладач як центральна ланка перекладу та джерело його скопосу.
2. Інтерпретативна теорія перекладу (М. Ледерер, Д. Селєскович): головні положення, переваги та недоліки.
3. Особливості вивчення синхронного перекладу та можливість застосування отриманих результатів стосовно інших різновидів перекладу.
4. Теорія полісистеми (І. Івен-Зогар): головні положення, переваги та недоліки.
5. Українська культура та українська перекладна література у світлі теорії полісистеми.
6. Нормативна теорія перекладу (Г. Турі, Т. Германс): головні положення, переваги та недоліки.
7. Норма перекладу vs мовна / комунікативна / літературна норма.
8. Культурологічний поворот у перекладознавстві (А. Лефевр, С. Басснетт): головні положення, переваги та недоліки.
9. Ідеологічні проблеми перекладу.
10. Культурна еквівалентність vs мовна / комунікативна еквівалентність.

11. Видимість/невидимість перекладача як теоретична проблема.
12. Когнітивні теорії перекладу. (В. Віллс, С. Тіркконен-Кондіт, В. Льоршер, П. Куссмауль, Г. Крінґс): головні положення, переваги та недоліки.
13. Спроби екстраполяції положень когнітивно-дискурсивної лінгвістики у царину перекладу та перекладознавства.
14. Психолінгвістичний підхід до вивчення перекладу.
15. Переклад як рецептивно-репродуктивна діяльність. Специфіка рецептивної фази перекладу. Специфіка репродуктивної фази перекладу.
16. Психолінгвістичні особливості формування перекладацької компетентності (перекладацькі уміння, навички, система фонових знань).
17. Прийняття рішень як складова процесу перекладу.
18. Ігровий підхід до прийняття перекладацьких рішень (І. Левий, М. Кронін).
19. Синергетичний підхід до прийняття перекладацьких рішень.
20. Евристичний підхід до прийняття перекладацьких рішень.
21. Поняття евристики у перекладознавстві, перекладацькі еристики.
22. Мовні та позамовні обмеження як чинник прийняття перекладацьких рішень.
23. Творчість як провідна онтологічна риса перекладу.
24. Поняття онтології перекладу.
25. Принцип онтологічної відносності В. Квайна відносно перекладу.
26. Системно-структурна онтологія перекладу: об'єкт, завдання, методи.
27. Художньо-естетична /культурологічна /постмодерністська онтологія перекладу: об'єкт, завдання, методи.
28. Діяльнісна онтологія перекладу: об'єкт, завдання, методи.
29. Поняття перекладацької творчості. Визначення та характеристика перекладацької творчості.
30. Провідні ознаки перекладацької творчості.
31. Філософське обґрунтування творчості у перекладі.
32. Психологічне обґрунтування творчості у перекладі.
33. Методологія дослідження творчості у перекладі.
34. Мовний та текстуальний виміри перекладацької творчості.
35. «Широке» та «вузьке» розуміння перекладацької творчості у лінгвістичному перекладознавстві.
36. Мовні перекладацькі труднощі як джерело реалізації творчого потенціалу перекладу.
37. Підходи до текстоцентричних досліджень творчості у перекладознавстві.
38. Лінгвохудожня модель перекладознавчого аналізу тексту
39. Діяльнісний вимір перекладацької творчості.
40. Переклад як когнітивний семіозис.
41. Номінативна перекладацька творчість: когнітивно-ономасіологічний підхід.
42. Дослідження перекладацької творчості на основі експериментальних (ретроспективних та інтроспективних) методик.

РОЗРОБНИК: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

РЕБРІЙ Олександр Володимирович, д.ф.н., проф., завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша;

Затверджено на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

“27” червня 2025 року, протокол № 17

Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша



д.ф.н., проф. Олександр РЕБРІЙ